

МАТЕРИЈАЛИ ЗА УЧЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТОТ

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД ДРУГИТЕ
ЗАЕДНИЦИ ЗА ДЕВЕТТО
ОДДЕЛЕНИЕ

Станка Арсовска

Биро за развој
на образованието

9

МАТЕРИЈАЛИ ЗА УЧЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТОТ

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД ДРУГИТЕ
ЗАЕДНИЦИ ЗА ДЕВЕТТО
ОДДЕЛЕНИЕ

Станка Арсовска

Биро за развој
на образованието

9

СОДРЖИНА

ТЕМА I

ЈАС И ДРУГИТЕ

ЛЕКЦИЈА 1 - НАЈДОБРАТА ДРУГАРКА	6
ЛЕКЦИЈА 2 - ОПИС НА МОЈОТ НАЈДОБАР ДРУГАР	8
ЛЕКЦИЈА 3 - ГОСТИ ОД ГЕРМАНИЈА.....	10
ЛЕКЦИЈА 4 - ВИСТИНСКИ ПРИЈАТЕЛИ.....	12
ЛЕКЦИЈА 5 - ДИЛЕМА	14
ЛЕКЦИЈА 6 - ИСТРАЖУВАМЕ ЗА СРЕДНОТО УЧИЛИШТЕ.....	17
ЛЕКЦИЈА 7 - МОЈАТА ИДНА ПРОФЕСИЈА.....	19
ЛЕКЦИЈА 8 - ЈАЗИКОТ НИЗ ПРИМЕРИ.....	22

ТЕМА II

МОЕТО СЕМЕЈСТВО

ЛЕКЦИЈА 9 - МОИТЕ СОСЕДИ.....	26
ЛЕКЦИЈА 10 - ТВОРИМЕ, РАСКАЖУВАМЕ, ПИШУВАМЕ	30
ЛЕКЦИЈА 11 - РОДНИНИ.....	31
ЛЕКЦИЈА 12 - СЕМЕЈНИ ПАТУВАЊА	35
ЛЕКЦИЈА 13 - СЕМЕЈНИ ДРУЖЕЊА.....	38
ЛЕКЦИЈА 14 - ГРИЖА ЗА ПОСТАРИТЕ.....	41
ЛЕКЦИЈА 15 - ВО ГРАДИНАТА НА БАБА.....	43
ЛЕКЦИЈА 16 - МОЈАТА ГРАДИНА - БАЛКОН	47
ЛЕКЦИЈА 17 - МИЛЕНИЦИ.....	50

ЈАС И ДРУГИТЕ

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

НАЈДОБРАТА ДРУГАРКА

Денес е првиот училиштен ден. Кате седеше и размислуваше. Помина уште еден летен распуст. Сега е последна година од нејзиното основното образование.

Кате беше голема, беше деветтоодделенка. Кога се гледаше в огледало гледаше висока девојка од 170 сантиметри, тешка 62 килограми. Имаше тенки раце и нозе, долг врат и долга руса коса. Сепак, нешто ја мачеше и тоа се гледаше на нејзиното тркалезно лице и во нејзините светлосини очи.

Кате си мислеше вака: Ми ја нема Нина, а колку убаво се дружевме цело лето. Сега кому ќе му ги кажувам моите тајни? – замислено ги редеше прашањата едно по друго.

Во еден миг нешто се досети и стана како да видеела ѕвезда на небото: „Се сетив, ќе ѝ напишам електронско писмо, ќе ѝ пишувам секој ден и ќе изгледа како да сме заедно цело време.“ Го отвори својот лаптоп-компјутер, го отвори мејлот и почна. Пишуваше, пишуваше...

Драга Нина,

Ми недостигаш. Секој ден ми е многу долг, како цела вечност, со тебе секој ден ми беше прекраток. Сега...

Затоа, ќе ти пишувам моја драга пријателке. Ќе ти пишувам секој ден.

Така нема да се поделиме никогаш, нели драга моја другарке?!

Ама вака ќе биде и позабавно, нели? – се гледаше насмевката на лицето онака скришно.

Денес почнав со училиште. Сите се овде од минатата учебна година... Ги знаеш, и Горан зборливкото, и Ана манекенката, и Јане убавецот. Да, да, сè уште е убав, исто како лани, – и за миг одлета со погледот кон прозорецот размислувајќи за Јане.

Но, мора чекам да помине учебнава година за пак да се дружиме цело лето заедно.

Ќе ти пишам утре повторно, сега одам да видам што вкусно има за ручек.

Те поздравувам,

Кате

РЕЧНИК

раздели, разделувам, раделуваш;
 размислува, размислувам,
 размислуваш;
 дружи, дружам, дружиш, се
 дружам, се дружиш;
 одлета, одлетам, одлеташ;
 тркалезен, тркалезна, тркалезен,
 тркалезни;
 светлосин, светлосина, светлосино,
 светлосини;
 зборливко, зборливка, зборливци;
 убавец, убавица
 електронско писмо, електронски
 писма;
 вечност

РАЗГОВАРАМЕ

- Кога се случува настанот во текстот?
- Кое одделение е сега Кате?
- Пронајди што размислува Кате на почетокот на текстот!
- Која е најдобрата пријателка на Кате?
- Кои се другите соученици на Кате?

ПРИМЕРИ

- Тркалезно е, не е правоаголно.
- Зборливко е, многу зборува.
- Како манекенка е – убава и zgodна.
- Убавец е, навистина е многу убав.
- Вечност, време кое не завршува, засекогаш.
- Се дружи со мене, другар ми е, навистина.
- Се раздели од неа, не се веќе заедно.

Вежби

1. Пополнете ги празните места!

Кате е Таа има
 лице и очи.

На Кате ѝ недостига
 Кате ѝ пишува на Нина.

Погледот на Кате за миг
 кон прозорецот за Јане.

2. Да ја опишеме Кате, како изгледа и како се чувствува!

.....

(Висока, тенки раце и нозе, долг врат, има тркалезно лице и светлосини очи, осамена, тажна, досетлива.)

3. Да замислиме каква би била Нина и да ја опишеме!

.....

Споредуваме

Како се вели на твојот мајчин јазик убав, прекрасен или прекрасна? А како се вели: Со мојот најдобар другар сме како браќа?

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

ОПИС НА МОЈОТ НАЈДОБАР ДРУГАР

Рекоа за пријателството:

„Пријателството е душа што живее во две тела, срце што живее во две тела.“ – Аристотел.

„Еден вистински пријател вреди повеќе од илјада познаници.“ – Плутарх.

„Вистинските пријатели те посетуваат не само во просперитет туку и во неволја.“ – Сервантес.

„Пријателството е најтешко да се објасни на светот. Тоа не е нешто што го учиш на училиште. Но, ако не сте го научиле значењето на пријателството, навистина не сте научиле ништо.“ – Мухамед Али.

РЕЧНИК

посетува, посетувам, посетуваш;
учи, учам, учиш;
научи, научив, научи;
другар, другарка, другари;
пријател, пријателка, пријатели;
познаник, познаничка, познаници;
просперитет;
вистински, вистинска, вистинско,
вистински;
неволја, неволји;
значи, значам, значиш.

ПРИМЕРИ

- Го познавам Бејтула, тој ми е познаник, но не ми е пријател. Али ми е вистински пријател.
- Мерзије и Ајлин учат за пријателството, ама уште не научиле сè. Бајрам ме посети дома, кога бев во неволја. Тој многу ми значи.

Споредуваме

Кажете некоја позната изрека за пријателството, другарството на твојот мајчин јазик!

РАЗГОВАРАМЕ

- Што значи другарството за тебе?
- Кој може да ти биде другар/другарка?
- Што очекуваш од другарот?
- Што правиш ти за своите другари?

Вежби

Опис на другарот

1. За да го опишеш другарот, следи ги прашањата!

- Дали имаш повеќе или еден другар/другарка во непосредната околина?
- Како изгледа?
- На кој начин се дружите?
- Што правите заедно?
- Кои се вашите заеднички интереси?
- Што најмногу почитуваш кај таа личност?
- Дали за сè зборувате отворено?

2. Напиши еден графит за другарството!

3. Дали ти имаш некој твој другар кој е далеку од тебе? Како ти комуницираш со него?

Задача

Обиди се ти да напишеш електронско писмо, мејл до еден твој пријател!

ЧИТАМЕ И АКЦЕНТИРАМЕ

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

ГОСТИ ОД ГЕРМАНИЈА

Тетка Фатиме е дома денес, недела е. Кога е дома, постојано нешто готви. Сопругот на тетка Фатиме се вика Мики. Тој ги поканил своите пријатели на вечера. Неговите пријатели живеат во Германија и тој си пишува мејлови со нив преку целата година. Во лето доаѓаат, се посетуваат и се дружат. Затоа, тетка Фатиме треба да готви денес. Ќе им дојдат гости. Но, во кујната ги нема сите продукти кои ѝ се потребни.

– Мики, ни треба **кисело млеко** за питата и **суво грозје** за баклавата.

– **Овој пат** пазари ти. Секогаш нешто заборавам.

– Јас се брзам, а ти **пет пари** не даваш.

– Во ред, одам, дај го списокот.

– И, уште додај таму **црвен пипер** и свежо мелено кафе.

РАЗГОВАРАМЕ

- Кој ќе има гости?
- Кој ќе дојде на гости?
- Од каде се гостите?
- Што ѝ недостасува на тетка Фатиме во кујната?

Во текстот има зборови кои се **потемнети**. Прочитај ги само нив! Направи споредба: црвен пипер и свежо мелено кафе! Дали и каде има разлика во изговорот меѓу црвен пипер и свежо мелено кафе?

ЈАЗИЧНИ ПРАВИЛА

✓ Акцент

Акцент е нагласување на еден слог во зборот. Кога зборуваме, ако внимателно слушаме, ќе забележиме дека едниот слог од зборот го нагласуваме, тоа нагласување се вика акцент и се бележи со (').

✓ Во македонскиот јазик неколку зборови можат да се подведат под ист акцент. Група зборови поврзани со заеднички акцент се нарекуваат **акцентски целисти**.

✓ Групата зборови всушност ја сфаќаме како еден збор и ја акцентираме според правилото: на третиот слог од крајот на зборот, односно на целината: *н ´а нива, кој г ´о виде, кисел ´о млеко, новат ´а куќа, сув ´о грозје*.

Обиди се да ги изговориш примерите! Слушајте се меѓу себе и давајте си повратна информација за вашата успешност!

✓ На пример: д ´ај ми, д ´ај ми ја, дајт ´е ми ги, не д ´авај му, не му ј ´а давај, не давајт ´е му ги, н ´е дојде, н ´е кажа, н ´е пее.

Вежба

Ајде да акцентираме!
Го вклучуваме нашиот слух и говорниот апарат, читаме, акцентираме и се преслушуваме. Акцентниот знак покажува дека треба да се нагласи тој слог од зборот, односно слогот од поврзаните зборови.

Доколку ти е тешко на ваков начин, тогаш обиди се да ги поделиш на слогови и да ги акцентираш следниве зборови онака како што ќе обележиш: (на пример: црн пипер – ц ´рн- пи-пер), Долни подлог, твоја глава, трета вечер, тој ден, кисело млеко, овој пат, една страна, пет пари, малку време, колку пари.

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

ВИСТИНСКИ ПРИЈАТЕЛИ

Фатиме цел ден е во кујната. **Фатиме** готви. Таа е **домаќинка**. Направи сè: питата е готова, баклавата се лади, пијалакот е на масата, се чекаа гостите. Го **слушна свончето**. Побрза да ја отвори вратата. Кога влегоа внатре, Мики ги пречека со широка насмевка:

- **Домаќин човек**, сè е подготвено навреме.
- Секако, кога до мене е Фатиме! – задоволно одговори Мики.
- Треба почесто да ве посетуваме, – се насмевна Дритон.

Разговорот траеше долго, а времето минуваше. Вистинските пријатели се повредни од илјада познаници.

РЕЧНИК

домаќин, домаќинка, домаќини;
пијалак, пијалаци
познаник, познаничка, познаници
повреден, повредна, повредни;
навреме.

ПРИМЕРИ

- **Домаќинка**, одговорна за чистењето и одржувањето на куќата.
- **Се лади**, ја намалува температурата.
- Подготвено **навреме**, во договореното, во определено време.
- Пријателите **се повредни** од злато.

Споредуваме

Како се вели на твојот мајчин јазик: Пријателите се повредни од злато?

РАЗГОВАРАМЕ

- Кој го подготвува јадењето?
- Каква домаќинка е Фатиме?
- Што подготвила за гостите?
- Кој ѝ помогнал на Фатиме во подготовката за ручекот?
- Што вели Дритон?

Што ги поврзува зборовите: Фатиме, домаќинка, свонче, домаќин, човек, насмевка?

Што означуваат тие? Каде се наоѓаат тие во реченицата? Каква функција имаат во неа?

ЈАЗИЧНИ ПРАВИЛА

✓ Именки и нивната функција во реченицата

Именките ги употребуваме секогаш кога сакаме да именуваме, да наречеме нешто со неговото име. При таа основна задача на именките, тие здобиваат различни функции во реченицата. Така, нивните функции во реченицата можат да бидат различни: **подмет** (оној кој го врши дејството), **предмет** (оној врз кој се врши дејството), како дополнување на прирокот – **именски дел од прирокот**, но и **атрибут**, како дополнување на друга именка.

Во јазикот тоа честопати е вака:

✓ 1. Најчесто, именката е подмет во реченицата.

На пример: **Фатиме** готви. **Детето** спие. **Докторот** работи.

✓ 2. Именката може да се јави и како составен дел на **ГЛАГОЛСКО-ИМЕНСКИОТ ПРИРОК**.

На пример: Таа **е домаќинка**. Тој **е ученик**. Ти **си архитект**.

✓ 3. **Јана** гризе јабољко. (Односно може да биде и ПРЕДМЕТ.)

✓ 4. Именката може да се јави како дополнување на друга именка – **АТРИБУТ**.

На пример: **Домаќин човек**.

Вежби

Пополнете ги празните места со соодветни именки кои имаат различни функции! Внимавајте на нивниот род, број и определеност!

Пример: **Игор** игра **фудбал**. Тој е **карпа дете** и никој не се турка да му ја земе **топката**.

(Играч, победа, топката, врв.)

Тој е кој победува. Го викаат Игор

Кога дрибла со тој е

Понудените именки кои имаат различна функција во реченицата напишете ги на празните места во дијалогот!

(Фаворит, кошарка, шише, херој.)

Јана игра и на секој натпревар пие вода, тоа ја прави посилна.

А: Кога имаш натпревар Јана?

Б: Во сабота, Мила, со нетрпение очекувам.

А: Ти си дете Јана, сите се исплашени од твојот талент.

Б: Не претерувај Мила.

А: Не претерувам, ти си на секој натпревар.

ПЛАНОВИ ЗА МОЕТО ИДНО СРЕДНО УЧИЛИШТЕ

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

ДИЛЕМА

Мерзие и Али се другари од основно. Учеа заедно. Сега учат во различни училишта. Мерзие се запиша во средно медицинско училиште, а Али отиде во гимназија. Сега поретко се гледаат, но сè уште се блиски пријатели.

- Ало, Али, ајде да прошетаме надвор! – му се јави Мерзие.
- Не можам Мерзие, Јани е кај мене.
- Тогаш нека дојде и тој, – рече Мерзие.
- Во ред може. Доаѓаме.

За кратко време сите беа заедно. Разговараа долго. Али постојано зборуваше дека има многу за учење и дека се подготвува за некој проект во гимназијата, а имал и проектна задача.

И Мерзие раскажуваше дека на пракса било многу интересно. Таа учи за медицинска сестра. Само Јани ги гледаше и ништо не зборуваше.

- Јани што ти е, кажи нешто?! – рече Али.
- Не знам, ве слушам. Јас идната година треба да се запишам во средно училиште. Јас сакам да се запишам во гимназија, но моите родители сакаат да бидам доктор, па велат да се запишам во средно медицинско училиште.

– Разговарај со нив. Објасни им дека сакаш да учиш во гимназија. Потоа, можеш да одиш на факултет по твој избор. Мислам дека ќе те разберат.

– Добра идеја! – блесна насмевка на лицето на Јани. – Ти благодарам Мерзие.

РЕЧНИК

Дилема/недоумица, кога треба да се одлучиме меѓу две можности.

Пракса – практикување, учење вештина.

Проект – скица, концепт, добро изработен план за одредена задача.

Пример: Проектот за хотелот е готов.

Проектна задача – задача на одредена тема од материјалот, често вклучува истражување.

РАЗГОВАРАМЕ

- Кои се Мерзије и Али?
- За што се подготвувал Али?
- За што раскажува Мерзије?
- За што бил загрижен Јани? Зошто?
- На што се досетила Мерзије?

Гимназиско образование

Гимназија, училиште во кое ќе добијам основа за која било научна дисциплина, па така ќе имам време да размислувам за мојата идна професија уште четири години. Гимназиското образование можеби е најдобро да го избереме ако сакаме да бидеме: професор, правник, економист, преведувач.

Средно стручно образование

се избира кога веќе знам дека мојата идна професија ќе биде: готвач, автомеханичар, моделар на облека, електротехничар...

Вежби

1. Пополни со формите ИМА/НЕМА!

– Во средно медицинско училиште пракса, во гимназија

– Во гимназија стручни предмети, во средно медицинско

– Во електротехничко средно училиште насока ниска струја, во текстилно

2. Обиди се да го откриеш средното училиште од речениците!

– Ахмет е бравар. Средно училиште учеше во

– Рабие е медицинска сестра, учеше во

– Марко не знаеше што ќе студира, па затоа се запиша во

Задачи

1. Дали си размислувал за тоа кое средно училиште би било твој избор кога ќе завршиш деветто одделение?

2. Дали знаеш какви средни училишта има во Република Северна Македонија?

Истражувај и напиши!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

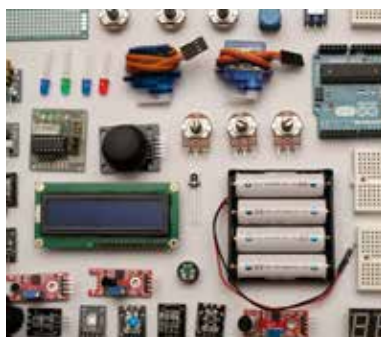
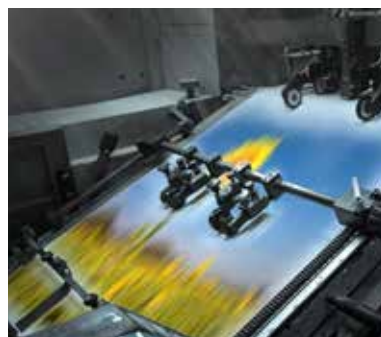
.....

.....

ИСТРАЖУВАМЕ ЗА СРЕДНОТО УЧИЛИШТЕ

КАКВИ СРЕДНИ УЧИЛИШТА ИМА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА? КАДЕ ДА СЕ ПРОДОЛЖИ ОБРАЗОВАНИЕТО? ДА ИСТРАЖИМЕ!

Задача за истражување

1. Прочитајте ги понудените струки од средното стручно образование и насоките во гимназиското образование! Одберете по три струки од средно стручно или насоки од гимназиско образование! Потоа, истражете што нуди секоја струка и што би можеле да работите по завршувањето на тие училишта! Секој нека направи по една до три реченици за изборот што го направил (зошто ја избрал струката и кои професии се поврзани со таа струка)! Напишаното се презентира пред паралелката!

Еве мала помош!

Струки:

- Економско-правна и трговска.
- Применета ликовна уметност.
- Хемиско-технолошка.
- Шумарско-дрвопреработувачка.
- Машинска.
- Земјоделско-ветеринарна.
- Сообраќајна.
- Градежно-геодетска.
- Текстилно-кожарска.
- Здравствена.
- Електротехничка.
- Машинска.
- Угостителско-туристичка.

Гимназиско образование:

- Јазично-уметничко подрачје.
- Природно-математичко подрачје.
- Општествено-хуманистичко подрачје.

Пример: Здравствена струка – практична и потребна на пазарот на трудот, има неколку профили и неколку професии: медицинска сестра, фармацевтски техничар, лаборант.

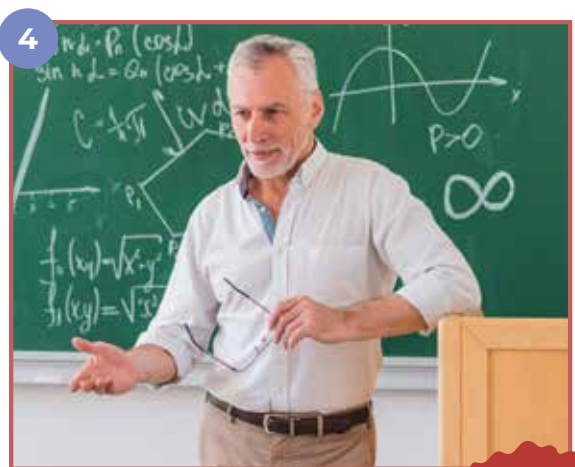

Задача 2

Поделете се во групи! (Во првата група се учениците кои го одбрале гимназиското образование, во втората група се учениците кои го одбрале медицинско стручното образование и во третата група се оние кои го одбрале електротехничкото образование.) Почнете дебата: Кое училиште е најдобро? Обидете се да ги убедите останатите соученици дека тоа училиште е најдоброто училиште за вашата иднина!

МОЈАТА ИДНА ПРОФЕСИЈА

- КОИ ПРОФЕСИИ СЕ ПРИКАЖАНИ НА ФОТОГРАФИИТЕ?
- КОИ СЕ ПРЕДНОСТИТЕ НА СЕКОЈА ОД НИВ?

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

МОЈАТА ИДНА ПРОФЕСИЈА!

Јован отсекогаш ги сакаше јазиците, особено англискиот. Како што минуваше времето во училишните клупи, така сè повеќе беше убеден дека ќе биде наставник. Затоа сакаше да се запише прво во гимназија, а потоа на Филолошки факултет. Кога ќе ја кажеше неговата идна професија пред другарите, тој беше единствен со таков сон. Останатите сè уште размислуваа и не знаеја што ќе бидат. Велеа дека ќе учат таму каде што нивната плата ќе биде многу висока. Но, на Јован не му беше важна платата, тој едноставно имаше план каде ќе работи во иднина, па затоа учеше напорно и се трудеше да биде најдобар на часовите по Англиски јазик. Тој беше само упорен својот сон да го претвори во реалност. Јован знаеше дека колку подолго трае сонот, толку е поубав кога ќе се оствари.

РЕЧНИК

се труди, се трудам,
се трудиш;
претвори, претворам,
претвориш;
упорен, упорна, упорно,
упорни;
убеден, убедена, убедено,
убедени;
единствен, единствена,
единствено, единствени;
реалност
напорно

ПРИМЕРИ

- **Беше убеден**, беше уверен, знаеше дека ќе биде така.
- **Напорно** – со многу труд.
- **Се трудеше** – вложува труд/ работи многу.
- **Упорен** – истраен, непопустлив, тврдоглав. На пример: Тој е упорен во започнатата работа.
- **Својот сон да го претвори во реалност** – да ја исполни својата желба.

Споредуваме

Како се вели на твојот мајчин јазик: остварување на сонот?

РАЗГОВАРАМЕ

- Кој јазик најмногу сакал да го учи Јован?
- Што сакал да биде Јован по професија во иднина?
- Како размислувале неговите другари кога разговарале за професиите?
- Што ќе одговориш ти, да се работи за висока плата или да се работи професија која те исполнува?
- Тема за дискусија - идна професија и можности за успех - разговарајте за професиите и за успехите

Вежби

1. Составете (поврзете) ги речениците според содржината на текстот!

1. Најмногу го сакаше
2. Јован сакаше да се запише
3. Велеа дека ќе учат таму
4. Јован знаеше дека колку подолго трае сонот
 - а) каде што платата ќе биде висока.
 - б) англискиот јазик.
 - в) толку е поубав кога ќе се оствари.
 - г) на Филолошки факултет.

2. Во следните реченици изберете го зборот што одговара по содржината на текстот:

- а) Јован беше/не беше убеден дека ќе биде наставник.
- б) Сакаше/не сакаше да се запише на Филолошки факултет.
- в) На Јован му беше/не му беше важна платата.
- г) Тој сакаше/не сакаше неговиот сон да стане реалност.

**ИДНИНАТА
ИМ ПРИПАЃА
НА ОНИЕ КОИ
ВЕРУВААТ
ВО СВОИТЕ
СОНИШТА.**

ЈАЗИКОТ НИЗ ПРИМЕРИ

Вежба 1:

Ги пронаоѓам грешките на Сејдина

Сејдина веќе неколку години учи македонски јазик. Таа е од Турција. Во Македонија има многу пријатели, но најмногу ја сака Ана. ѝ напишала мејл, ама има 10 грешки. Поправи ги на линијата!

Subject (предмет): ЗДРАВО!

From (од): seydinaatoglu@gmail.com

To (до): annajovanova@yahoo.com

Здраво, Ана!

Како си? Јас е добро. Сега сум на гости кај баба ми во Гокчедер. Тое е една мало село блиски до Газиантеп. Многу е убаво тука. Овде имам многу пријатели, постојано си играме, па затоа сум уморен. Времето е многу убава. Тука најмногу ја сакам појадокот и свежото млеко кое баба ми ми го подготвува наутро.

Би сакало заедно да дојдеме овде следната лето. Има многу цвеќиња и планинска вода, ќе шетаме многу. Што прави ти сега? Како се сестра ти?

1. 2. 3. 4.

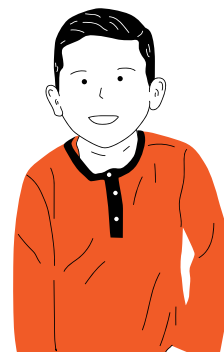
5. 6. 7. 8.

9. 10.

МОЕТО СЕМЕЙСТВО

МОИТЕ СОСЕДИ

Обично неделно попладне. Филип ни раскажува за зградата во која живее и за неговите соседи. Да видиме што се случува во зградата на Филип! Обидете се речениците да ги поврзете со бројот на станот за кој зборува!

1. Никола е со Милош. Слушаат музика. **Стан**
2. Андреа и Јана спијат. **Стан**
3. Бебето плаче. **Стан**
4. Али пишува порака. **Стан**
5. Маја свира виолина. **Стан**
6. Елена и Огнен гледаат телевизија. **Стан**
7. Илијан игра на компјутер. **Стан**
8. Алиџан чита книга. Берфин зборува на телефон. **Стан**
9. Дритон прави шпагети. **Стан**

15

16

17

25

26

27

35

36

37

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

Следи ги активностите од погоре и напиши го бројот на станот во текстот!

АЈДЕ ДА ГИ ЗАПОЗНАЕМЕ СОСЕДИТЕ НА ФИЛИП!

Филип има стан во една мала зграда. Соседите се интересни. Во стан секогаш има млади луѓе кои постојано слушаат гласна музика. Тие се студенти. На третиот кат, во стан живее едно големо семејство. Имаат две деца, од кои едното е бебе. Постојано плаче навечер. Децата се гласни и немирни. Имаат и немирно куче кое постојано лае.

Во стан живее една млада и убава девојка. Има 28 години, висока е, има кафеави очи, но секогаш изгледа тажно. Свири на виолина – ја слушам секоја вечер. Таа ми е омилената сосетка.

А, пак, во стан живеат едни постари луѓе, еден дедо со својата баба. Имаат околу 70 години. Бабата е многу интересна жена. Од утро до мрак е на прозорецот и гледа што прават соседите. Ако нешто Ве интересира, слободно појдете кај неа, нема нешто што не знае. Знае дури и тоа што вие сте го заборавиле. Додека, пак, дедото постојано е во паркот, игра шах со пријателите и читаат весници.

Навистина е интересна зградата на Филип! А вашата?

РЕЧНИК

сосед, соседи;

гласен, гласна, гласни;

немирен, немирна,
немирно, немирни;

интересен, интересна,
интересно, интересни;

Сосед/соседи = комшија/
комшии.

Гласни – прават врева,
бука.

Немирни –
непослушни, палави,
недисциплинирани.

Шах – спортска игра.

Споредуваме

Како се вика на твојот мајчин
јазик: најдобрите соседи?

РАЗГОВАРАМЕ

- Од каде доаѓа гласната музика во зградата на Филип?
- Опиши како изгледа младата девојка од стан 27!
- Кој живее на третиот кат?
- Што прави бабата од утро до мрак?

Вежба

1. Какви се децата? <u>Гласни.</u>	1. Кој плаче ноќе? <u>Бебето во стан 25.</u>
2. Какво е кучето?	2. Кој знае сè за соседите?
3. Каква е девојката?	3. Кој свири на виолина?
4. Каква е бабата?	4. Кој не оди на работа?

► Со заменката **кој** бараме информација за субјектот на дејството/состојбата. Глаголот е секогаш во трето лице еднина.

ЈАЗИЧНИ ПРАВИЛА

Придавки – функции на придавките во реченицата (атрибут)

- Сонцето сирка низ облаците.
- Златното сонце сирка низ високите бели облаци.

Спореди ги речениците! Што забележуваш? Која од двете реченици ти звучи поубаво? Зошто?

Придавките најчесто ја опишуваат именката, ја определуваат количината и ја посочуваат припадноста.

Но, понекогаш придавката е **АТРИБУТ**. Кога е атрибут, таа секогаш стои пред именката и ја дополнува истата.

ПРИМЕР 1:

- Убава девојка.

Обиди се од двете реченици во примерот да пронајдеш каде придавката е во функција на **атрибут**!

Вежба 1

Пронајди ги и издели ги атрибутите употребени во текстот погоре!

.....

.....

.....

.....

.....

Вежба 2

Обиди се во примерите што следуваат да ја напишеш спротивната придавка!

Пример: млад – стар.

- добар –
- весел –
- убав –
- голем –
- нов –
- дебел –

Вежба 3

Напиши ги придавките во точна форма, но внимавај на родот и бројот на именката!

Пример: Полн ресторан, полна чаша, полни торби.

- Весел ученик, музика, луѓе.
- Тажен филм, дете, музика.
- Нов стан, куќа, училиште.
- Мирен град, езеро, деца.
- Интересен пријател, земја, книга.

Вежба 4

Избери 5 до 7 зборови од преходните вежби и напиши краток состав. Насловот може да биде: „Омилениот јунак од книжевноста или филмот“.

РОДНИНИ

ИЗРЕКИ ЗА РОДНИНСКИТЕ ВРСКИ:

„Ги бираш
пријателите,
ги толерираш
роднините“
– народна
мудрост

„Пријателите
можеш да
ги бираш,
роднините
не!“ – народна
мудрост

- ▶ Што мислиш за овие народни мудрости, дали се согласуваш со нив?

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

МОИТЕ РОДНИНИ – МОЕТО ЈАС

Сара: Еј, здраво Ердал, кога пристигна, ме изненади кога те видов, не те очекував!?

Ердал: Здраво Сара, вчера дојдов! Никој не знаеше дека доаѓаме. Им приредивме изненадување на роднините. Колку само беше интересно. Сите беа собрани за да го прослават роденденот на баба. Кога влеговме настана хаос.

Сара: Колку убаво сте се сетиле. Сигурно многу сте ги израдувале.

Ердал: И не знаеш колку, беа пресреќни.

Агрон: Сам дојде или и братучед ти е со тебе?

Ердал: Не сум сам, вујко ми и вујна ми се со нас, а и братучед ми и братучетка ми. Утре ќе пристигнат и тетин ми и тетка ми со Амина и Арбен од Франција.

Сара: Колку убаво, едвај чекам да ја видам Амина!

Ердал: И јас, потоа сите заедно ќе одиме на летување во Албанија.

РЕЧНИК

пристигна, пристигнав, пристигна;
се изненади, се изненадив, се изненади;
очекува, очекувам, очекуваш;
приреди, приредам, приредиш;
прослави, прославам, прославиш;
собран, собарана, собрано, собрани.

Примери:

Хаос/неред/метеж

– нема ред.

Пример: Во главата ми е **хаос**.
Хаос е во градот од автомобили.

Пристигна – само што дојде.

Се изненади/изненадување/изненадува.

Пример: Ана се изненади од подарокот. Другарките ѝ приредија изненадување.

Очекува – чека некого или нешто.

Приредува – очекува, подготвува.

Споредуваме

Како во вашиот мајчин јазик се вели:
Сакам убави и пријатни изненадувања?

Задача

Заокружете го точниот одговор од а) до в) користејќи го текстот „Моите роднини – моето ЈАС“!

1. Ердал пристигнал од странство:

- а) денес
- б) вчера
- в) утре

2. Кој знаеше за неговото пристигнување?

- а) Сара
- б) сите
- в) никој

3. Кој друг дошол со Ердал од странство?

- а) вујко му и вујна му
- б) дошол сам
- в) баба му и дедо му

4. Од каде ќе пристигнат неговите братучеди Амина и Арбен?

- а) од Италија
- б) од Франција
- в) од Албанија

5. Каде го планираат заедничкиот летен одмор Ердал и роднините?

- а) во Грција
- б) во Србија
- в) во Албанија

РАЗГОВАРАМЕ

- Дали ти имаш роднини кои се во странство? Каде?
- Дали често се слушаш и се гледаш со твоите роднини?

Да споредиме како се дружеле роднините порано, а како се дружат денес. Има ли разлика? Објасни!

Задача

Пронајди и подвлечи (заокружи)

љ	њ	е	р	т	в	с	у	и	о	п
б	с	о	п	р	у	г	а	с	д	с
ф	р	г	х	к	ј	л	д	р	з	е
џ	џ	а	в	б	к	н	е	о	м	м
љ	њ	в	т	е	о	а	д	д	р	е
т	б	с	у	у	к	у	о	н	и	ј
п	о	р	к	ј	ч	с	т	и	р	с
а	з	џ	а	џ	н	е	в	н	б	т
н	љ	м	њ	т	е	а	т	и	р	в
с	т	с	у	и	у	о	п	к	а	о
т	е	с	д	ч	и	ч	к	о	а	ф
р	г	с	б	а	б	а	е	х	ј	к
и	з	џ	т	а	т	к	о	т	џ	в
н	б	н	м	р	љ	њ	е	р	т	с
а	ќ	е	р	к	а	с	з	с	и	н

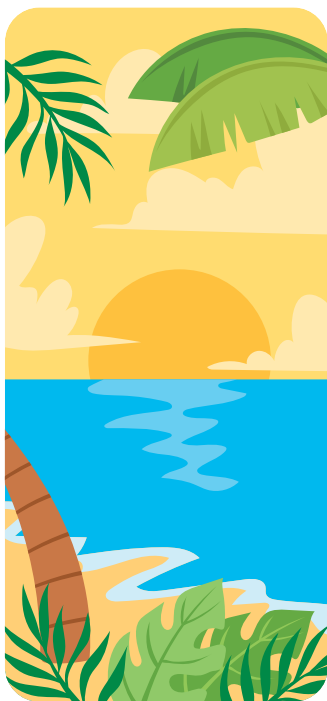
1. мајка	5. вујко	9. роднини	13. братучетка
2. татко	6. чичко	10. семејство	14. син
3. братучед	7. сестра	11. стрина	15. дедо
4. сопруг	8. вујна	12. ќерка	16. баба

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

СЕМЕЈНИ ПАТУВАЊА

ПРОЛЕТ

ЛЕТО

ЕСЕН

ЗИМА

За мене зимата е најубаво годишно време, затоа што сакам кога паѓа снег, сакам кога сè е бело. Повеќе сакам да шетам во зима отколку во лето. Сакам да одам на планина и да скијам. Ама, најдобро ми е кога патувам со моите роднини, затоа одвај чекам. А ти?

Subject (предмет): ЗДРАВО, АНА !

From (од): sarajanev@gmail.com

To (до): annajovanova@yahoo.com

Здраво, Ана!

Вчера се вратив од одмор. Бев на летување во Грција. Многу убаво си поминав. Бев десет дена со моите братучеди. Кога патувам со нив, секогаш е забавно. Бевме сместени во хотел, јадењето беше вкусно. Времето беше многу топло, па дури и навечер. Морето беше прекрасно и со Маја не излегувавме од вода со часови. Запознавме и многу пријатели. Имаше едни брат и сестра од Србија. Беа близнаци, Милош и Мила. Се дружевме по цел ден. Низ песочната плажа најдовме многу убави школки. Најубавата ја зачував за тебе.

Ти кога ќе одиш на одмор? Пиши ми кога ќе се вратиш!

Поздрав, Сара!

Амина и Ердал зборуваат за нивниот одмор во Турција.

Што велат за: патувањето, хотелот, времето, морето, друштвото, храната, плажата?

Subject (предмет):

From (од):

To (до):

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

СЕМЕЈНИ ДРУЖЕЊА

Амина, Арбен и Ердал поминаа незаборавни моменти заедно. Нивниот одмор траеше десет дена, ама за нив тоа беше малку.

– Иако сум дојден пред само еден ден, повторно сакам да одиме некаде на патување, – со тага во гласот рече Ердал.

– Ќе бевме отидени да не ги потрошевме сите пари, – се насмевна Амина.

– Јас сум изморен, не ми се патува повеќе, – уморно рече Арбен.

Од кујната се подаде мајка му на Ердал која случајно им го слушна разговорот.

– Што е деца, зарем не сакате да одиме уште некој ден на планина, зарем заборавивте колку беше убаво минатата година? Скарата тогаш беше највкусна!

– Тето, па не си фер, ќе бев изненаден да заборавеше да го кажеш тоа, – помалку луто рече Арбен. – Јас не сакам никаде да одам, сакам да си спијам во мојот кревет.

– Е добро де, ќе ти го земеме и креветот, – повторно шеговито му префрли Амина.

– Вие, како сакате, јас сум спакуван веќе! – рече Ердал.

Сите гласно се насмеаја, бидејќи сите знаеја дека ваквите семејни дружења секогаш се полнење на батериите за сите.

Спомени кои
никогаш не се
забораваат.

РЕЧНИК

префрли, префрлам, префрлиш; • спомен, спомени;
незаборавен, незаборавна, незаборавни; • лут, лута, луто,
лути; • шеговит, шеговито; • малку, помалку, најмалку; • фер

Незаборавни моменти – сеќавања кои траат, кои не се забораваат.

Шеговито – на шега, забавно. На пример: шеговито дете, шеговит човек (знае да се шегува, забавен, духовит).

Му префрли – му дофрли, му кажа/упати прекор (го обвини).

Не си фер – не си праведен, не е во ред.

Луто одговори = лута пиперка.

Малку/помалку/најмалку – спротивно од многу/повеќе/најмногу.

Спомен/спомени = моменти.

Споредуваме

Како се вика на твојот мајчин јазик:
Секое патување ново искуство?

ЗАБЕЛЕЖУВАМЕ = СОГЛЕДУВАМЕ

1. Луто одговори на прашањето.
(Преносно значење.)
2. Тие пиперки се лути, не се благи.
(Буквално значење.)

Во македонскиот јазик некои зборови имаат директно, буквално значење од една страна, а од друга страна можат да станат дел од некој јазичен израз каде ќе имаат преносно значење.

РАЗГОВАРАМЕ

- Колку дена Амина, Арбен и Ердал биле на одмор?
- Каде сакал да оди Ердал?
- Кој бил изморен и не сакал да патува?
- Каде сакала да ги носи мајка му на Ердал повторно?

ЈАЗИЧНИ ПРАВИЛА

Сложени глаголски форми: сум-конструкции

Сум-конструкциите се сложени форми (значи имаат повеќе од еден член во конструкцијата), составени се од сум и глаголска придавка.

Во зборувањето, такви се примерите: сум јаден, сум дојден, бев виден, сум виден.

Вакви примери има и во текстот претходно.

Пример: бевме отидени.

Оваа конструкција најчесто е резултат од вршењето на дејството или состојба, која исто така произлегла од некакво претходно дејство.

Пример:

– Јас играм кошарка. Јас сум запишан на кошарка.

– Се изненади од него. Јас сум изненаден од него. Бев изненаден.

Вежби

1. Пополнете ги празните места со **сум-конструкцијата**, како во примерите: Јас **се спакував** за одмор. Јас **сум спакуван** за на одмор.

1. Јас **се запишав** на ракомет. Јас на ракомет.

2. Ние **отидовме** на ручек. Кога тој дојде ние на ручек.

3. Ти **отиде** на кино со Маја. Ти отиден на кино со Маја.

4. Тој **дојде**. Тој пред вас.

2. Пополнете ги празните места со понудените примери од **сум-конструкцијата: беше изненаден, сум вљубен, беше присутен, беше избекумен!**

Ариф на натпреварот. Не ја забележа Берфин на трибините. Кога погледите им се сретнаа и почна да црвенеа. Не очекуваше да ја види таму

– Ама, – првпат си призна себеси.

Беше тоа првата негова вистинска љубов.

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

ГРИЖА ЗА ПОСТАРИТЕ

Јана има четиринаесет години. Веќе е голема. Поголемиот дел од времето го поминуваше пред огледало. Пред да излезе со другарките, еден час ги дотеруваше косата и лицето и внимателно одбираше што ќе облече. Беше презафатена со тоа, па сè помалку имаше време за обврските од порано. Само на едно не забораваше и секогаш имаше време – да отиде кај нејзината баба, која толку многу ја сакаше. Секогаш кога беше прва смена на училиште, по завршувањето на часовите одеше кај неа за да ѝ однесе леб и уште нешто што таа ќе побара. Не ѝ беше тешко, затоа што и на баба ѝ не ѝ беше тешко кога ја чуваше како малечка, а нејзините родители беа постојано на работа. Со неа никогаш не ѝ беше здодевно. Разговараа за сè. Ќе се напијеја домашен сок од вишни, ќе ѝ помогнеш да ги измие садовите, а, секако, тука беше и стутканата стотка пред заминување во раката на Јана. Често знаеше да ѝ каже: „Кога ти си тука мила моја Јана, јас за ништо не се грижам.“ А и нејзе ѝ беше интересно да ѝ помага затоа што така си мислеше дека веќе е голема и не е веќе „малата Јана на баба“.

РЕЧНИК

се дотерува, се дотерувам, се дотеруваш; • грижи, се грижам, се грижиш; • обврска, обврски; • внимателен, внимателна, внимателно, внимателни; • здодевен, здодевна, здодевно, здодевни; • стуткан, стуткана, стуткано, стуткани; • засекогаш; • интересно.

Се дотерува – се подготвува.

Внимателно – внимава, внимателен, прецизен.

Презафатена/презафатен/презафатено/презафатени – многу зафатен/-а/-о/-и со работа.

Пример: Презафатен сум утре, не можам. (Имам многу работа, не можам.)

Обврски/обврска – должност што мора да се изврши.

Здодевно/здодевен/здодевна/здодевни – досадно, без интерес.

Стуткана – нешто што е згмечено, собрано, стуткано.

Засекогаш – за цел живот, за навек, за сите времиња.

РАЗГОВАРАМЕ

- Каква девојка е Јана? Опиши ја!
- Што никогаш не забраваше Јана да направи за својата баба?
- Како Јана ѝ помагаше на баба ѝ?
- Како го поминуваа времето заедно бабата и внуката?
- Што ќе остане Јана за баба ѝ?
- Колку често вие ги посетувате вашите баба и дедо и дали се грижите за нив по примерот на Јана?

Вежби

1. Обиди се да ги дополниш речениците гледајќи го текстот: „Грижа за постарите“!

Јана има години. Беше со средување пред

Само едно не забраваше и секогаш имаше време да отиде кај Секогаш кога беше прва смена, по часовите ѝ носеше и уште нешто што баба ѝ ќе побара. Со неа никогаш не ѝ беше

2. Да ја опишеме баба ѝ на Јана, како изгледа и како се чувствува!

.....

3. Што мислите за изреката: „Децата кои растат покрај баба и дедо се посреќни“?. Зошто?

.....

.....

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

ВО ГРАДИНАТА КАЈ БАБА...

Имам видено многу градини ама градината на мојата баба е посебно место каде што цвета природата. Градината е исполнета со цвеќиња од сите видови и бои.

Кога цветаат розите, божурите и лалињата, како да се натпреваруваат со својата убавина и со својот мирис. **Има засадено** и овошни дрвја. Има: јаболкници, цреши и сливи. Во лето, дрвјата се полни со вкусни плодови, кои ги собираме за да направиме џем. **Немам вкусно** поубав џем од сливи како тој на баба. Во задниот дел од градината, пак, има зеленчукова градина каде што баба ми одгледува свеж зеленчук: домати, тиквички, марула, морков. Мало место полно со витамини. Во средината на градината има мала дрвена клупа под едно старо дрво. Најсовершеното место за седење и читање книга. Птиците ја сакаат градината на баба ми. На дрвјата има закачено дрвени куќички за птици кои дедо ги направи, дом на многу распеани врапчиња. Нивната радосна песна го исполнува воздухот.

Секој агол од градината е полн со спомени. Таму баба ми поминува многу часови во градинарство, а од неа научив многу за растенијата и за природата.

РЕЧНИК

исполнува, исполнувам, исполнуваш; • роза, рози; • божур, божури; • лале, лалиња; • џем, џемови; • совршено, посовршено, најсовршено; • градинарство

Посебно – особено, исклучително, но може и вака:

Тој сака посебно да плати. Сите го почитуваат него, а посебно неговото дело.

Божур – вид цвеќе со опоен мирис.

Совршен/посовршен/најсовршен/ – нема подобар, има голем квалитет, без недостатоци.

Градинарство – одгледување на зеленило, овошје, зеленчук, цвеќиња.

Споредуваме

Како на твојот мајчин јазик се вели: Најбогатата градина е градината на спомени?

РАЗГОВАРАМЕ

Направи прашање од понудените одговори!

1.?
1. Има рози, божури и лалиња со пријатен мирис.
2.?
2. Има јаболкници, цреши и сливи.
3.?
3. Во задниот дел од дворот баба ѝ одгледува свеж зеленчук.
4.?
4. Има мала дрвена клупа под едно старо дрво.

ЈАЗИЧНИ ПРАВИЛА

✓ Сложени глаголски форми: ИМА/НЕМА-конструкција

Да ги разгледаме примерите!

✓ Пример 1

1. **Имам** еден брат и една сестра.

2. Јас **имам** куќа, **немам** стан.

3. Ние **имаме** многу топло лето и ладна зима.

✓ Пример 2

1. Ние **имаме направено** многу грешки.

2. Јас **имавам учено** за тоа во средно училиште.

3. Јас **немам видено** толку деца на едно место.

Ако ги разгледаме примерите од колона 1, ќе забележиме дека формите ИМА/НЕМА се употребени за да покажат имање/немање. Примерите од колона 2 ни покажуваат сложена форма од **има/нема** и глаголска придавка во среден род.

Таквите примери влегуваат со сложена глаголска форма која во македонскиот јазик се нарекува **ИМА/НЕМА-конструкција**.

✓ Има/нема + глаголска придавка во среден род

Вежби

1. Прочитај и состави реченици од понудените примери во рамката!

Во мојата градина има капини и малини нема цреша
 Садено пробано јадено направено засадено ставено
 има краставици има пиперки нема клупа
 има лулашка има многу дрвја има дрвена ограда има цвеќиња

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Изменете ги деловите од речениците како во примерот!

а) Тој ресторан **сум** го **посетил** неколкупати.

б) Тој ресторан го **има** **посетено** неколкупати.

а) На таа трка се натпреварувал порано.

б)

а) Како дете сум се изгубил на одмор во Турција.

б)

а) Сме слушнале многу легенди за тој град.

б)

а) Јас сум пишувај песна за тој конкурс.

б)

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

МОЈАТА ГРАДИНА – БАЛКОН

...Кога Амира се врати од село и ја виде градината на баба му и дедо му на Марко, посака и таа да има своја градина. Ама таа немаше двор. Таа живееше во стан на петтиот кат. Но, имаше балкон, и тоа голем. На нејзиниот балкон мајка ѝ веќе имаше засадено неколку саксии со цвеќиња, па таа задача беше завршена.

– Ќе ми требаат уште саксии, ќе морам да одам да купам, – рече и побрза надолу по скалите каде што ја пресретна мајка ѝ на влезот.

– Еј, каде, каде, зошто толку брзаш? – ја праша таа.

– Мамо, одам да купам саксии! – рече задишано Амира.

– Саксии!?! – зачудено извика мајка ѝ. – Што ќе ти се, Амира?

– Ми требаат за мојата градина, – возбудено соопшти таа.

– Ама каква градина Амира, ние немаме двор! – рече мајка ѝ.

– Знам, ама ќе си направам. Ќе биде иста како градината на Марко. Добро де, малку помала ќе биде, ама ќе биде убава, ќе видиш.

– Е ајде објасни ми како ќе го направиш тоа! – веќе заинтересирано ја праша мајка ѝ.

– Па, како прво, цвеќиња веќе имаме, долу пред зградата имаме дрвја, ама јас ќе засадам уште две, а на балконот во саксии ќе засадам домати, пиперка, магдонос и рузмарин, за почеток е доста. А, да! Ќе направам и куќичка за птици и мојата градина на балкон ќе биде многу убава. Ќе видиш.

Мајка ѝ, пред Амира да каже уште нешто, веќе трчаше кон продавницата, но што и да кажеше ќе беше залудно, па само рече: „Добро е, барем нема да купувам зачини од пазар.“ Слатко се изнасмеа и се качи во станот да го погледне за последен пат својот цветен балкон, пред да стане градина.

РЕЧНИК

посакува, посакувам, посакуваш;
 • посака, посакав; • соопшти, соопштив, соопшти; • саксија, саксии; • рузмарин; • балкон, балкони; • возбуден, возбудена, возбудено, возбудени; • заинтересиран, заинтересирана, заинтересирано, заинтересирани

Посака/посакува – има желба, сака сè најубаво

Балкон = тераса.

Возбудено – спротивно од смирено.

Соопшти/соопштува – информира за нешто, дава информација.

Заинтересирано – покажува интерес.

Рузмарин – зимзелено растение кое се употребува за зачинување храна и правење чај.

Залудно – без резултат, без полза.

РАЗГОВАРАМЕ

- Од каде ѝ е идејата на Јана за градина?
- Во што живее Јана, во куќа или во стан?
- Опиши како Јана ја замислува својата градина!
- Што ќе има во градината на Јана?
- Дали ти имаш градина?
- Доколку живееш во стан, дали ти би ја искористил идејата на Јана?

Вежби

1. Пополни ги празните места со формите од рамката!

има	имаш	имав	имаме	имате	имаат
немав	немаш	нема	немаме	немате	немаат

а) Тој кафеави очи.

б) Мира и Васко две деца.

в) Јас кафеава коса, а ти црна.

г) Вие црн автомобил.

д) Ние стан во Охрид.

ѓ) Тој куче. Тоа една година.

Предлог-задача:

На посебни ливчиња напишете ги зборовите од колоните 1 и 2 од примерот! (Секој збор на посебно ливче.) Свиткајте ги и измешајте ги! Зборовите од колоната 2 напишете ги на табла! Поделете се во две групи и започнете со влечење по едно ливче наизменично! Доколку извлечете ливче од втората колона, напишете реченица со тој збор! Кога веќе ќе имате пет реченици, кажете: Бинго!!! Честитае! Вие сте победници.

Колона 1	Колона 2
автомобил	цвеќе
сол	дрво
молив	зеленчук
тетратка	овошје
книга	јаболко
зајак	морков
задача	клуба
мајка	трева
куќа	птици
врата	градина
мисла	
тага	
среќа	
телефон	
лист	
пат	
вода	
блуза	

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ

МИЛЕНИЦИ

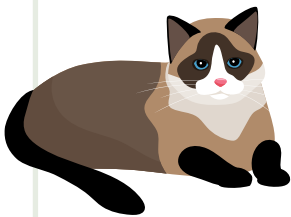
Секој барем еднаш дома има чувано некое милениче: куче, маче, папагал, желка, рипче, зајче, канаринец, морско прасе. Има уште многу други кои сами ги избираме и сакаме да ги чуваме, а тие стануваат уште еден член од нашите семејства. Тие се радост, даруваат само љубов, а за возврат бараат да ги храниме и да им го даваме нашето внимание. Тие не знаат да зборуваат, а сепак знаат да кажат многу. Многу едноставно, домашните миленици стануваат наш извор за среќа, стануваат наши најдобри пријатели.

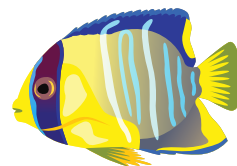
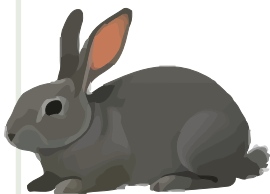
Вежба

Одбери животно од илустрациите, опиши го, а потоа напиши некој интересен факт како овој за желките.

Пример, желките се присутни на Земјата од времето на диносаурусите.

РЕЧНИК

избира, избирам, избираш;

дарува, дарувам, даруваш;

извор, извори;

едноставно

возврат

Бираме – избира, одбира, селектира, издвојува од целина.

Даруваат – даде, дава некому нешто.

Пример: Тој дарува само среќа и љубов.

Возврат – врати некому со иста мера или на сличен начин.

Едноставно/едноставен/едноставни – не е сложен.

РАЗГОВАРАМЕ

- Дали некој од вас има домашно милениче?
- Да го опишеме домашното милениче на вашиот пријател или сосед!
- Што мислиш, дали желбата и грижата за домашно милениче е минлива?

Велат дека кучето наликува на својот сопственик. Дали се согласуваш? Разговарајте во одделението за тоа!

За да видите дали има вистина во тоа, направете го квизот кој е од забавен карактер!

Погледнете ја добро сликата погоре! Таа Ви кажува каква личност сте навистина. Првото животно кое ќе го забележите на неа го дава вашиот карактер. Ајде да се забавуваме!

1. Тигар

Тигарот претставува енергија и моќ. Оваа личност има силен карактер и е бунтовник по природа. Многу е немирен и недисциплиниран. Поради своите големи цели и амбиции, оваа личност може да достигне голем успех во животот, но само ако ги слуша памените совети и мислењето на другите.

2. Орел

Орлите се многу амбициозни и ќе направат сè за да ги постигнат своите цели. Исто така, тие се многу грижливи луѓе, па често помагаат на сите. Не сакаат неправедност и не сакаат да навредат некого. Секој може да се потпре на нив.

3. Куче

Овие личности се најискрените и најпосветените личности. Секогаш ја спроведуваат правдата, па знаат да се борат до крај кога ќе видат дека нешто не е фер. Ова може да ги доведе до долги дискусии, па дури и расправи со други луѓе.

4. Слон

Мудри, тврдоглави, авторитетни. Секој ден добро го планираат пред да го почнат.

5. Жаба

Секогаш се релаксирани, мирни. Постојано набљудуваат, анализираат и внимаваат. Понекогаш, тие толку многу чекаат, што можат да пропуштат многу шанси во животот.

6. Роба

Имаат висока интуиција, па често знаат да ги избегнат пречките. Многу се упорни и победуваат во своите војни малку по малку. Тие се најдобри во чување тајни како свои така и на другите.

Задача

Пронајди ги непознатите зборови од квизот погоре и обиди се да го пронајдеш нивното значење!

